

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 652/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti MONTEKOS, spol. s r. o., Mierová 13, Humenné, zastúpenej advokátom JUDr. Ivanom Jurčišinom, Mlynská 26, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 20/2014 z 27. augusta 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti MONTEKOS, spol. s r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. decembra 2015 doručená sťažnosť spoločnosti MONTEKOS, spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obdo 20/2014 z 27. augusta 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v postavení žalobkyne domáhala v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 15 Cb 83/2004 zaplata sumy 200 593,54 € s príslušenstvom voči obci [REDACTED]. Uplatnený nárok predstavoval zmluvnú pokutu vyplývajúcu zo zmluvy o dielo č. 1997, ktorú uzatvorila sťažovateľka s obcou [REDACTED] 22. septembra 1997 (ďalej len „zmluva o dielo“). Predmetom zmluvy o dielo bola realizácia líniovej stavby „kanalizácia [REDACTED]“. Zmluvná pokuta bola dohodnutá účastníkmi v článku VI bode 6.1 zmluvy o dielo vo výške predstavujúcej vzniknuté náklady sťažovateľky a 20 % jej ušlého zisku. Okresný súd žalobu sťažovateľky zamietol rozsudkom sp. zn. 15 Cb 83/2004 z 23. augusta 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“).

3. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom namietala nesprávnosť skutkových a právnych záverov rozsudku, ako aj jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov. O odvolaní sťažovateľky rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 3 Cob 81/2012 z 11. apríla 2013 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu. Krajský súd dospel k záveru, že okresný súd správne zistil skutkový stav a vyvodil z neho náležitý právny záver.

4. Rozsudok krajského súdu sťažovateľka napadla dovolaním, pretože podľa jej názoru sa krajský súd nedostatočne vysporiadal s podstatnými skutkovými a právnymi argumentmi, ktoré v odvolaní uviedla. Sťažovateľka v dovolaní tiež namietala skutočnosť, že krajský súd nevykonal ďalšie dokazovanie, ktoré navrhovala. Podľa sťažovateľky krajský súd neukončil dokazovanie zákonom predpísaným spôsobom a neposkytol sporovým stranám priestor na záverečný prednes. Sťažovateľka odôvodnila prípustnosť dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. a) v spojení s § 237 písm. f) a zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol.

Podľa sťažovateľky je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu „... *arbitrárne, bez riadneho zdôvodnenia, a nie je ústavne konformné... Najvyšší súd neakceptoval námietku sťažovateľa, že rozhodnutie Krajského súdu v Prešove v spojení s rozsudkom*

Okresného súdu Humenné je nepreskúmateľné, odporujúce zákonu, a teda že v danom prípade bola zo strany súdu odňatá účastníkovi možnosť konať pred súdom, čo zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Rozhodnutie, ktorým dovolací súd odmietol dovolanie bez toho, aby sa bližšie zaoberal námietkami dovolateľa uvedenými v dovolaní nie je ústavne akceptovateľné.“

5. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd pri predbežnom prerokovaní prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a následne o nej rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a zaviazal najvyšší súd uhradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti, alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene

môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

8. Sťažovateľka namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Najvyšší súd mal podľa názoru sťažovateľky porušiť uvedené práva tým, že podané dovolanie odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti. Najvyšší súd preto neposudzoval dovolaním napadnuté uznesenie krajského súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti. Z týchto dôvodov považuje sťažovateľka napadnuté uznesenie za arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, či dokonca za ústavne neakceptovateľné.

9. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu (§ 236 ods. 1 OSP). Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že dovolanie sťažovateľky smerovalo proti rozsudku krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu. Prípustnosť dovolania proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu je obmedzená podľa § 238 ods. 3 OSP iba na také rozhodnutie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo na potvrdzujúce rozhodnutie, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 OSP. V prípade sťažovateľky však dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu nespĺňal uvedené kritérium prípustnosti dovolania. Najvyšší súd následne osobitne posudzoval otázku, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 OSP, a to konkrétne sťažovateľkou uplatneným dôvodom podľa § 237 písm. f) OSP; t. j. že jej postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Tento dovolací dôvod bol podľa sťažovateľky naplnený predovšetkým nevykonaním ďalšieho navrhovaného dokazovania krajským súdom, ako aj údajným neumožnením účastníkom predniesť záverečnú reč na pojednávaní konanom 11. apríla 2013. V súvislosti s námietkami sťažovateľky týkajúcimi sa jej návrhov na vykonanie dokazovania najvyšší súd poukázal na to, že posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania. V tejto súvislosti poukázal najvyšší súd aj na svoju ustálenú judikatúru vzťahujúcu sa práve na rozhodovanie o vykonaní dôkazov. Najvyšší súd tiež podrobil preskúmaniu priebeh pojednávania na krajskom súde z 11. apríla 2013 v súvislosti s prednesmi účastníkov konania. Po oboznámení obsahu zápisnice z pojednávania dospel najvyšší súd k názoru, že krajský súd neodňal sťažovateľke procesné oprávnenie zhrnúť svoje procesné návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. Najvyšší súd v závere zhrnul, že prípustnosť dovolania vo veci sťažovateľky nebolo možné vyvodiť z § 238 OSP, existencia sťažovateľkou namietanej vady konania podľa § 237 písm. f) OSP nebola preukázaná a zároveň neboli zistené a ani tvrdené iné vady podľa § 237 OSP. Najvyšší súd preto dovolanie sťažovateľky ako neprípustné odmietol a nezaoberal sa napadnutým rozsudkom krajského súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

10. Ústavný súd nezistil v sťažnosťou napadnutom uznesení najvyššieho súdu nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda si vyžadovalo zásah zo strany ústavného súdu. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je nepochybne dostatočne a zrozumiteľne odôvodnené. Najvyšší súd na zdôraznenie správnosti v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vhodne využil aj judikatúru ústavného súdu a najvyššieho súdu. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu preto nepochybne nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v napadnutom uznesení najvyššieho súdu rozhodne nezistil. Nesúhlas sťažovateľky s napadnutým uznesením najvyššieho súdu nie je dôkazom jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

11. Z dôvodu absencie príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a základným právom sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky (zrušenie napadnutého uznesenia, náhrada trov právneho zastúpenia sťažovateľky), a preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. októbra 2016

